

la humanitat

Fundador: LLUÍS COMPANYS

Organ d'Esquerra Republicana de
Catalunya

Abril del 1946 - 11 Epoca

Núm. 10 Donatiu: 1 Pesseta

EDITORIAL

14 d'abril del 1931 - 14 d'abril del 1946

El quinzè aniversari de la proclamació de la República

Per tal d'ésser publicat en el present número de LA HUMANITAT, havíem preparat una escaient composició fotogràfica en la qual s'hi veuen, gràficament reportats, diversos aspectes de la vibració popular i patriòtica que, el dia 14 d'abril del 1931, va dominar l'esperit i la voluntat del poble català. Per dificultats d'ordre insuperable, no ens ha estat possible el fer-ho. Però, aquests dies; en fullejar diaris i revistes pretèrites, hem sentit un agre-dolç melangrós que ens ha fet mirar, emocionadament, aquells testimonis gràfics com si fos una col·lecció d'estampes antigues, belles i evocatives alhora... I és que hem anat repassant gravats del triomfal 14 d'abril del 1931 i malgrat de veure, exuberants de vida i de palpitació cívica, com es manifestaren les nostres multituds ciutadanes, tots aquells esclats d'entusiasme, avui, ens apar com si fossin coses i esdeveniments ocorreguts en el temps, ja reclutats, del segle passat...

Els gravats de la informació gràfica que hem anat repassant, reflexen i rememoren gestes històriques de fa, només, quinze anys: quinze anys, però, pletòrics i prenyats de fets gloriosos i d'esdeveniments tristament adversos.

14 d'abril del 1931! 14 d'abril de 1946! Quants anhels populars, vistos acompanyats i, també, enfonzats! Després, quantes desil·lusions! Quantes tristors! Quantes realitats momentàniament esfumades!... Finalment quanta sang vessada i quantes vides malaguanyadament extingides! L'alegria popular d'aquella jornada abrilenca, replerta de cants, banderes i generositats, s'ha vist convertida, ara, en una jornada fosca,

trista i endolada... Trista, per la realitat present; fosca, per la incertesa amb que enchra es veu el proper esdevenidor i, endolada, per la memòria i la recordança de la immensa legió de víctimes immolades en ares d'aquest Moloc polític que regna i impera, arbitràriament, a les altures de l'Estat espanyol.

La sensibilitat catalana, en general, a despit de tot, es conserva íntegra, digna i insubornable. Les banderes, voleiant or i flames, no són batudes pel vent desfermat. Estan, potser, acotades; potser materialment polsoses dins l'acurat amagatall aon és obligat, per tal de salvar-ne l'espiritualitat que simbolitzen i representen. Malgrat tot, però, en el pit i el cor dels catalans dignes s'hi conserva, encara, la més íntegra fidelitat com a penyora de fe i esperança en uns temps millors... Els pals, són buits i estan nus; els cors, estan sado·llats i són ardents de passió: de passió i de confiança...

Dia vindrà!... Si; dia vindrà que, amb l'esforç de tots els catalans, recobrem el que ens ha estat usurpat per les males arts de la coacció i de la força bruta. Si a la nostra generositat —càndida i ingènua generositat!— s'hi va correspondre amb l'agror corrosiva d'una matèria impura, dia vindrà —repetim— que ens serà lícit, i, ensems, factible, a tots nosaltres, refer-nos de les escomeses rebudes i de les males accions hagudes de suportar. Per a quan arribi aquest dia, és per a quan el nostre poble té reservat el moment de reemprendre la seva ruta ascencional que l'emenerà vers el reconeixement, per part de tothom, de la llur sobirania més absoluta.

Tots, el dolors, les vicissituds, el calvari nacional de Catalunya, podran donar-se per ben esmerçats, si, a canvi de tot, ressurgeix, ben ufana i ben potent la nostra personalitat col·lectiva. Com a catalans i, per tant, com a homes de sentiments demòcrates i liberals, propugnem, puix que ens surt de l'ànima, el retorn de les nostres institucions de govern. Institucions de govern que hem de veure recobrades novament, no pas com a gràciosa concessió, sinó com a reconeixement implícit del nostre dret natural a la llibertat d'existir com entitat sobirana.

La commemoració que avui ens escau de celebrar, és una commemoració sòrdidament clandestina. La llum del sol, no és permesa per a les nostres coses; l'esclat dels sentiments, no pot fer-se a ple cor... Tot ha d'ésser fet i exterioritzat entre tenebres. No hi fa res Men re aleni un sol dels nostres homes mentre a la nostra terra s'hi conservin petjades catalanes, la Pàtria donarà fe de la llur existència, Catalunya permanixerà addicta a les aspiracions i els ideals de sempre.

Macià, fautor immortal de la nostra llibertat! Companys i tots, absolutament tots, els altres màrtirs engolits per la insaciabla voracitat dels despotes que ens han ultratjat i arrabassat els nostres drets nacionals! Estem dempeus i a punt d'enarbolar, més ambiciosament que mai, el símbol etern de la nostra bandera!

CATALANS! PER LA NOSTRA LLIBERTAT! PER LA REPUBLICA! VISCA CATALUNYA!